

ANALIZA POLOŽAJA INVALIDOV V OBČINI MAJŠPERK

glede na standardna pravila
Organizacije združenih narodov
o izenačevanju možnosti invalidov

Pripravila: Delovna skupina za pripravo analize položaja invalidov v Občini Majšperk
in pripravo akcijskega načrta

Majšperk, februar 2016

VSEBINA

UVOD

1. OSVEŠČANJE
2. SKRB ZA ZDRAVJE
3. REHABILITACIJSKI PROGRAM
4. STROKOVNO-PODPORNE STORITVE
5. DOSTOPNOST
6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE
7. PRAVICA DO DELA
8. MATERIALNA VARNOST
9. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE
10. UDEJSTVOVANJE NA PODROČJU KULTURE IN UPORABA KULTURNIH DOBRIN
11. UDEJSTVOVANJE PRI ŠPORTNIH AKTIVNOSTIH
12. SODELOVANJE PRI VERSKIH AKTIVNOSTIH
13. INFORMIRANJE
14. OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA
15. AKTI OBČINE
16. FINANCIRANJE PROGRAMOV ZA INVALIDE
17. VPOGLED V DELOVANJE IZVAJALCEV
18. PODPORA DELOVANJU INVALIDSKIH ORGANIZACIJ
19. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA
20. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV
21. MEDNARODNO SODELOVANJE.

UVOD

Občinski svet Občine Majšperk je na 4. redni seji občinskega sveta 23. decembra 2014 sprejel sklep o vključitvi v projekt »Občina po meri invalidov«.

Predsednik Društva invalidov Majšperk in Kidričevo, g. Jože Rober in županja Občine Majšperk dr. Darinka Fakin sta sklicala okroglo mizo na temo Občina po meri invalidov, kjer so bile obravnavane teme:

- gradbene in konstrukcijske ovire,
- zaposlovanje invalidov,
- zagotavljanje socialne varnosti invalidov ter
- informiranje javnosti in ozaveščanje prebivalstva o problematiki invalidov.

Okrogle mize so se udeležili predstavniki številnih invalidskih društev iz podravske regije, ki so projekt podprli in predstavili svoj pogled na sodelovanje z Občino Majšperk. Prisotnim so predstavili številne dobre prakse sodelovanja in tudi nekatere ovire, ki jih invalidi občutijo v vsakodnevem življenju.

Prisotni so izrazili podporo projektu in strinjanje s sodelovanjem v delovni skupini za pripravo analize stanja o položaju invalidov v Občini Majšperk ter akcijskega načrta. Zapisnik srečanja je priložen temu dokumentu – Priloga 1.

Županja Občine Majšperk je tako 9. 1. 2015 imenovala posebno delovno skupino in jo zadolžila za izvedbo vseh potrebnih aktivnosti za pridobitev listine »Občina po meri invalidov«.

V Delovno skupino za pripravo analize položaja invalidov v Občini Majšperk in pripravo akcijskega načrta so bili imenovani naslednji člani:

predsednik:	Matic Šinkovec	Občina Majšperk
člani:	Jožef Rober	Društvo invalidov Majšperk in Kidričevo
	Štefan Mally	Društvo invalidov Majšperk in Kidričevo
	Ema Rodošek	Društvo žena Tisa
	Anica Orthaber	Društvo upokojencev Majšperk
	Anja Pernek	Osnovna šola Majšperk
	Valerija Grobelšek	Sonček

Naloga delovne skupine je priprava analize položaja invalidov v Občini Majšperk in priprava akcijskega načrta, ki sta potrebna za izvajanje projekta in pridobitev listine »Občina po meri invalidov«.

O pristopu, pripravi in izvajanju projekta Občina po meri invalidov je Občina Majšperk pričela obveščati javnost s prispevki v lokalnih medijih in na občinski uradni spletni strani. O vključitvi v projekt in okrogli mizi so poročali lokalni časopisi.

1. OSVEŠČANJE

Pomembno je osveščanje celotne družbe o invalidih, njihovem prispevku k razvoju družbe, pravicah, dostojanstvu in potrebah. Pomembno je tudi, da poteka sistemsko na vseh področjih družbenega življenja v čim večjem številu organiziranih oblik javnega delovanja. Samo tako bodo informacije prodrle do čim večjega števila posameznikov in s tem spodbudile zavedanje problematike invalidov v celotni družbi. Za dvig splošne osveščenosti, pa mora porasti osveščenost tudi med invalidi. Spoznati morajo svoje potrebe, zmožnosti, pravice in dolžnosti.

Pri osveščanju pomembno vlogo s svojim vzgojno – izobraževalnim in svetovalnim delom opravljajo šola in vrtec, izvajalke pomoči na domu, patronažna služba, društva invalidov, občina in drugi.

V Občini Majšperk izhaja petkrat letno občinsko glasilo, v katerem so med drugim objavljeni tudi članki in prispevki invalidskih društev, posameznikov in tistih institucij, ki se pri svojem delu in dejavnostih srečujejo z delom invalidnih ljudi in drugimi posebnimi skupinami.

Na internetni strani Občine Majšperk (www.majšperk.si) je oblikovana posebna rubrika z naslovom Občina po meri invalidov. Občina bo v okviru projekta Občina po meri invalidov seznanjala občane in ostalo javnost o aktivnostih projekta. Rubrika se dopolnjuje z novimi članki in poročanji o aktivnostih v zvezi s projektom.

Društva invalidnih oseb in oseb s posebnimi potrebami svoje člane redno obveščajo z društvenimi glasili in spletnimi informacijskimi orodji. Tematiko področja invalidnih oseb in oseb s posebnimi potrebami obravnavajo tudi regijski časopisi in lokalni TV programi.

Društvo invalidov Majšperk in Kidričevo s sedežem v Majšperku skrbi za obveščanje svojih članov o potrebah invalidov, starejših in bolnih občanov in ljudi s posebnimi potrebami. Društvo se zelo trudi redno informirati člane o aktivnostih, ki jih organizira in izvaja. Redno jih seznanja, kako so bile te aktivnosti izvedene, z upanjem pritegniti k sodelovanju tudi tiste, ki so manj aktivni. Obveščanje izvajajo preko lokalnih medijev. Ugotavljajo pa, da je širša javnost premalo informirana in ozaveščena o potrebah invalidnih oseb. Društvo se bo v prihodnje trudilo, da problematiko različnih skupin invalidov predstavi tudi občanom Občine Majšperk v obliki raznih delavnic, okroglih miz, ter v sodelovanju z osnovno šolo in vrtci vnese osveščenost med otroke in mladostnike. Poverjeniki na terenu so v pogostem stiku s člani društva in jim s tem pomagajo reševati težave na terenu.

Društvo invalidov Majšperk in Kidričevo obvestila o izvajanju aktivnosti objavlja tudi preko oglasne deske in v lokalnem časopisu Majšperčan.

V manjšem obsegu njihove prispevke objavljajo tudi regijski mediji kot so Radio Ptuj, časopis Štajerski tednik. Na sedežu društva je na voljo različna strokovna literatura o invalidski problematiki, ki se je člani po potrebi poslužujejo.

Na spletni strani občine pod rubriko Občina po meri invalidov so objavljene vse aktivnosti povezane z projektom in programom izgraditi občino, prijazno invalidom in tudi starejšim občanom s posebnimi potrebami. Občani in ostali obiskovalci spletne strani lahko podajo svoje mnenje, vprašanja in pobude ter predloge k projektu.

Pogosteje bi morali v medijih, tako tiskanih kot ostalih, opozarjati na probleme okolja, v katerem živimo. O tem bi morali pisati predvsem tisti, ki te probleme imajo in jih tudi občutijo. Na internetnih straneh naše občine je potrebno nadaljevati s seznanjanjem

občanov o nadaljevanju projekta in o reševanju problemov invalidnih oseb. Na ta način bi občani podrobneje spoznali problematiko invalidnih oseb in bi se na osnovi poznavanja te problematike aktivneje vključili v njeno reševanje, saj se je zdaj brez informacij niti ne zavedajo.

2. SKRB ZA ZDRAVJE

Občina Majšperk je soustanoviteljica Javnega zavoda Zdravstveni dom Ptuj, v okviru katerega deluje tudi Zdravstveni dom Majšperk.

Za zagotavljanje zdravstvenega varstva je Občina Majšperk podelila koncesijo dvema zdravnikoma in dvema zobozdravnikoma. V kraju pa deluje tudi lekarna, s čimer je zagotovljena dostopnost do zdravil in drugih medicinskih pripomočkov.

Veliko vlogo pri pomoči pri zdravljenju invalidov prevzamejo patronažne medicinske sestre. V zdravljenje se vključujejo predvsem pri oskrbi ran zaradi uporabe pripomočka, npr. proteze, pri odstranjevanju šivov, dajanju injekcij, pri prevezovanju ran.

Patronažne medicinske sestre se na terenu pogosto srečujejo s težavami zaradi arhitektonskih ovir: stopnice, pragi, preozka vrata, neustrezno opravljena kopalnica... Zato je zelo pomembno svetovanje glede ureditve bivalnega prostora za lažje gibanje (držala v kopalnici, nederseče podloge v kadi, dvigalo, širša vrata, trapez...). Medicinske sestre uporabnikom tudi svetujejo kako si pridobijo napotnico za nov pripomoček.

Predvsem pa je na terenu najpomembnejše sodelovanje in dobra komunikacija med invalidno osebo, svojci, patronažno medicinsko sestro in zdravnikom. V kolikor je ta komunikacija dobra, se lahko rešijo tudi težave, ki so povezane z zdravljenjem in rehabilitacijo.

Patronažna medicinska sestra izvaja vse preventivne obiske po programu tako pri bolnikih kot tudi pri osebah s posebnimi potrebami. Predvsem je naloga teh obiskov pri invalidih spodbujati samostojnost na vseh področjih osebnega življenja, kar poteka v sodelovanju s profesionalno službo- pomoč na domu.

Pomoč družini na domu za področje občine Majšperk izvaja Center za socialno delo Ptuj, storitev pa obsega: gospodinjsko pomoč, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, pomoč pri vzpostavljanju socialnih stikov.

V Občini Majšperk je bilo na dan 5. 2. 2016 od 4.104 prebivalcev¹, od tega 1107 občanov starejših od 60 let in 809 starejših od 65 let. Nekaj teh občanov in nekaj mlajših s težjo obliko invalidnosti potrebuje domsko oskrbo v domovih, kjer večini skladno z zakonom o socialnem varstvu Občina zagotavlja sofinanciranje oskrbe. Takšnih občanov je v domovih in zavodih 9. Storitev pomoč družini na domu redno koristi 10 občanov.

Občina Majšperk skladno z Zakonom o socialnem varstvu zagotavlja financiranje dveh družinskih pomočnikov družinskega pomočnika.

Z organiziranjem predavanj, okroglih miz in aktivnosti za zdrav način življenja se bo preventivno spodbujala skrb za ohranjanje zdravja.

3. REHABILITACIJSKI PROGRAM

¹ VIR: Centralni register prebivalstva

Za invalide je pomembno, da se jih informira o možnosti in dostopnosti rehabilitacijskih programov.

V občini Majšperk se trenutno ne izvajajo rehabilitacijski programi, se pa občani poslužujejo tovrstnih storitev v sosednjih občinah Ptuj, Maribor, Rogaška Slatina, Terme Zreče.

4. STROKOVNO – PODPORNE SLUŽBE

Mreža strokovno podpornih storitev je v občini dokaj slabo razvita, ker je lokacija teh služb večinoma v občini Ptuj, kar pa je posledica majhnosti občine ter dejstva, da je Občina Ptuj nastala iz razdelitve nekdanje skupne Občine Ptuj.

Občina sodeluje s strokovno podpornimi službami ter pomaga občanom pri informiranju o storitvah, ki jih izvajajo strokovne podporne službe ter tudi nudi pomoč tem službam pri izvajanju njihovih programov in jih podpira pri uvajanju novih programov.

Občina zagotavlja finančna sredstva za izvajanje javnih služb socialno varstvenih storitev, kot je pomoč na domu, domsko varstvo, družinski pomočnik in podobno.

5. DOSTOPNOST

Odpravljanje arhitekturnih ovir je tista naloga, na katero najprej pomislimo, ko se srečamo z nalogami zagotavljanja dostopnosti. Dostopnost je pomembno pravilo za neodvisno življenje invalidov, gibalno oviranih ter tudi starejših občanov. Občina Majšperk je tudi turistično zanimivo področje, v romarsko središče Ptujška Gora prihajajo tudi invalidi in gostje z najrazličnejšimi potrebami.

Komisija za pripravo analize položaja invalidov je proučila stanje o prilagojenosti cestne infrastrukture in ostalih arhitektonskih dostopnosti lokacij na območju celotne občine. Ugotovljamo, da je bilo v preteklih letih na področju zagotavljanja dostopnosti invalidov v Občini Majšperk izvedenih veliko ukrepov, ki so stanje precej izboljšali. Trud v to nalogo so vlagali na zasebnem in javnem področju. Tako je bilo v preteklem obdobju nameščeno dvigalo za dostop do Bazilike Marije zavetnice na Ptujski Gori, urejen dostop za invalide do vseh pomembnih javnih funkcij (vseh pisarn v objektu Občine Majšperk s pomočjo dvigala in z načrtovanjem gradnje novega objekta v eno ravninski izvedbi tlakov, gledališča in poročne dvorane v KPC, do pisarne krajevnega urada, do policijske pisarne, vrtca na Bregu in Zdravstvenega doma na Bregu), ter izgrajena športna infrastruktura na način, da omogoča dostop invalidov do vseh športno rekreativnih površin. V novo zgrajenem kulturno poslovnem centru je Občina Majšperk pri gradnji načrtovala tudi nove prostore društva invalidov Majšperk in Kidričevo ter jih pri projektiranju umestila na najdostopnejše mesto v pritličje objekta.

Potrebno pa bo še:

1. zagotavljati dostop do preostalih javnih objektov

- kjer je potrebno urediti klančine na pločnikih in objektih,
- rekonstrukcija vhoda v dom krajanov Stoperce.

2. zagotavljati varnejše gibanje po Občini Majšperk

- izvajati nadzor nad nepravilno parkiranimi vozili, ki preprečujejo varno pot invalidom in pešcem,
- pri risanju talnih oznak na javnih površinah upoštevati vidik dostopa gibalno omejenim osebam.

3. zagotavljati varnejši dostop do javnih objektov

- kjer je potrebno, namestiti držala in talne označbe za slabovidne na stopnice javnih stavb.

4. urediti dostop do trgovin in lokalov

- lastnike objektov spodbujati k ureditvi dostopnosti objektov za invalide.

5. izboljšati dostop do javnih objektov in kulturnih znamenitosti za slepe in slabovidne

- javne objekte in romarsko središče na Ptujski Gori opremiti z napisi v pisavi za slepe.

6. izboljšati dostopnost blaga in storitev za invalide

- ponudnike blaga in storitev spodbujati k usposabljanju zaposlenih za komunikacijo z invalidi in osebami s posebnimi potrebami.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je temeljna potreba in pravica vsakega človeka. Potrebe in pravice oseb s posebnimi potrebami je nujno enakopravno upoštevati, jim omogočiti dostop do izobraževanja in ga tudi prilagoditi.

Osnovno šolo v Majšperku obiskuje 260 otrok, podružnično šolo na Ptujski Gori obiskuje 43 otrok in podružnično šolo v Stopercih 17 otrok, skupno torej 320 otrok. K OŠ Majšperk spada še enota Vrtca Majšperk, ki ga obiskuje 128 otrok.

V osnovni šoli poteka izobraževanje otrok s posebnimi potrebami v skladu z Zakonom o usmerjanju otrok. Otroci s posebnimi potrebami so vključeni tudi v vrtec Majšperk.

Trenutno OŠ Majšperk obiskuje en učenec, ki je zmerno gibalno oviran (hodi lahko le na krajše razdalje, se hitreje utruje, na daljše razdalje uporablja voziček, prav tako potrebuje pomoč pri hoji po stopnicah). V preteklosti je šola obiskovala učenka, ki je uporabljala voziček, in tudi učenec z zmerno izgubo sluha.

Vrtec je dostopen z vozički in drugimi pripomočki, a le v pritličnih prostorih. Manjka večji sanitarij za gibalno ovirane, ki bi bil dostopen z vozičkom.

Obe podružnični šoli sta starejši stavbi. Na podružnični šoli Ptujška Gora je urejeno parkirišče za invalide. Dostop invalidnim osebam do zbornice in do zgornjih učilnic ni urejen.

Pri stavbi OŠ Majšperk je urejeno parkirišče za invalide, dostop z vozičkom je možen skozi oba glavna vhoda. A tako učencem kot drugim osebam (npr. staršem), ki so invalidni in bi kdaj potrebovali storitve šole, dostop do tajništva, ravnateljice, zbornice, računovodstva in svetovalne delavke, ni omogočen. Stavba ni opremljena z dvigalom. Urejene so sicer sanitarije za invalide, a je dostop do njih omejen (skozi predprostor telovadnice in skozi športni kabinet).

V OŠ Majšperk imamo vsaj en del razredov (od 1. do 4. razreda, tehnična učilnica, računalniška učilnica), knjižnico in jedilnico v pritličju. Tako lahko delno zagotavljamo pogoje gibalno oviranemu učencu, ki se šola pri nas. Gotovo pa to ni dolgoročna rešitev.

7. PRAVICA DO DELA

Delo in zaposlitev invalidov ni pomembno samo zaradi pridobivanja sredstev za življenje in s tem preprečevanja revščine, pač pa je tudi pomemben dejavnik socialnega vključevanja invalidov v družbo in njihovega osebnostnega razvoja.

Iz Občine Majšperk se vključujejo osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v Varstveno delovni center Sonček na Ptuju, kjer skrbijo za njihovo delo oziroma zaposlitev pa tudi za šport in prostočasne dejavnosti.

Pomanjkljivo je tudi poznavanje populacije z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, gre za njihovo podcenjevanje v odnosu do dela. Pogosto se te ljudi smatra za nesposobne, čeprav so dejansko zelo delovno sposobni. Od tod izhaja nezainteresiranost delodajalcev za vključevanje oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju v proces dela.

Opaženo pa je tudi pomanjkanje usposabljanja takih oseb za konkretna dela (tečaji, delavnice, praktični prikazi ročnih del ...)

8. MATERIALNA VARNOST

Pomembno področje pri obravnavanju invalidske problematike je tudi zagotavljanje ustrezne finančne in materialne pomoči ter socialne varnosti invalidnih oseb, da si zagotovijo dostojno življenje. Invalidom je treba zagotavljati ustrezno življenjsko raven, kadar zaradi invalidnosti ali drugih okoliščin, povezanih z invalidnostjo, ostanejo brez drugih dohodkov za preživljanje. Pri tem je treba upoštevati, da imajo invalidi in njihove družine zaradi invalidnosti znatno višje stroške.

Pomembno vlogo pri preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk in težav posameznikov, družin ter ostalih skupin ima **center za socialno delo**. Na podlagi Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb se preko centra urejajo oblike družbenega varstva zmerno, težje in težko duševno prizadetih ter najtežje telesno prizadetih oseb, ki se ne morejo usposobiti za samostojno življenje in delo in pri katerih je ugotovljeno, da je prizadetost nastala v otroški oz. mladostni dobi do dopolnjenega 18. leta starosti oz. v času rednega šolanja, vendar najdlje do 26. leta starosti.

Pravica do izbire družinskega pomočnika je na podlagi Zakona o socialnem varstvu namenjena polnoletnim osebam s težko motnjo v duševnem razvoju in težko gibalno oviranim osebam, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (zakon te osebe imenuje invalidne osebe).

Šteje se, da gre za invalidno osebo, če:

- je zanjo pred uveljavljanjem pravice do izbire družinskega pomočnika skrbel eden od staršev, ki je po predpisih o starševskem varstvu prejemal delno plačilo za izgubljeni dohodek,

- ali je oseba invalid po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb,
- ali, če v skladu s tem zakonom komisija za priznanje pravice do družinskega pomočnika ugotovi, da gre za osebo s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno ovirano osebo, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb, ki jo lahko nudi družinski pomočnik.

Po Zakonu o socialnem varstvu je urejeno zagotavljanje denarnih socialnih pravic, s čimer je omogočena ustrezna življenjska raven, finančna pomoči in socialne varnosti materialno šibkim, invalidom in drugim posebnim skupinam. Oblike te pomoči sta denarna socialna pomoč in izredna denarna socialna pomoč. Upravičenec do denarne socialne pomoči, ki potrebuje pomoč pri opravljanju večine oz. vseh osnovnih življenjskih potreb, ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo.

Z Zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je zagotovljena:

- pravica do prispevkov za soc. varnost za 20 ur tedensko, če skrbijo za težje gibalno oviranega ali zmerno ali težje duš. prizadetega otroka,
- pravica do dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo,
- pravica do delnega plačila za izgubljeni dohodek, če starši prekinejo del. razmerje ali začnejo delati krajši del. čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno oviranega otroka.

Invalidom in starejšim ljudem se zagotavlja izvajanje institucionalnega varstva v socialno varstvenih zavodih, prav tako je osebam z motnjami duševnega zdravja omogočeno bivanje v posebnih skupnosti. S pomočjo rehabilitacije se potem lažje vključijo v vsakdanje življenje.

Center za socialno delo ne more vedno zagotoviti idealne rešitve, tudi ne pomoči po meri ali pričakovanjih, lahko pa v sodelovanju z občino, krajevno skupnostjo, društvi, nevladnimi organizacijami, pomagamo človeku v stiski, da lažje poskrbi zase, v svojem domačem okolju.

Pomemben akter pri zagotavljanju materialne varnosti je tudi **območno združenje rdečega križa Ptuj**.

Osnovno vodilo pri izvajanju socialnih programov Območnega združenja Rdečega križa Ptuj je biti osrednja in učinkovita humanitarna organizacija, odzivna na potrebe najbolj ranljivih skupin prebivalstva, oblikovati sodobne, kakovostne in izvirne programe, ki so neposredno ali posredno povezani s pomočjo ljudem v stiski, ter delovati kot »vest« družbe – glasno opozarjati na pojave nemoči in stisk ljudi.

Organizirano ima zdraviliško letovanje socialno ogroženih, socialno ogroženih starejših, bolnih, invalidnih in osamljenih oseb. S programom omogočajo tistim starostnikom in otrokom, ki so socialno ogroženi, osamljeni in bolni in ki so sicer deležni pomoči Rdečega križa Slovenije oz. pomoči pristojnih socialnih služb na lokalnem nivoju ter živijo izolirano, letovanje v Mladinskem zdravilišču. Mnogo teh ljudi še nikoli ni bilo na morju oz. večina njih, v zadnjem, daljšem časovnem obdobju sploh ni uspela zapustiti kraja kjer živijo.

Poleg zdraviliškega letovanja, ki ga organizira Rdeči križ Sloveniji, je vedno več starejših, bolnih, invalidnih in osamljenih oseb, ki jih na zdraviliško letovanje napotijo območna združenja Rdečega križa.

Osnovni namen izvajanja programa je:

- dvigovanje kvalitete življenja vse večjega števila socialno ogroženih starejših oseb,
- zmanjševanje socialne izključenosti starejših, bolnih, osamljenih in invalidnih,
- razvijanje solidarnosti, strpnosti in skrbi za druge,
- medgeneracijsko povezovanje,
- spoznavanje novih krajev, ljudi..
- razvijanje različnih prostočasnih dejavnosti,
- omogočanje kreativnega oddiha,
- preventivno zdravstveno varstvo.

Poleg tega programa nudijo tudi zagotavljanje stalne materialne varnosti. Program je obsežen in obsega dejavnosti, ki jih izvajajo v sodelovanju in s pomočjo krajevnih organizacij in predanih prostovoljcev. Programi so namenjeni starim, bolnim, osamljenim in invalidnim osebam. Najpomembnejše dejavnosti v tem sklopu so:

- organizacija srečanj starejših
- obiskovanje starejših, bolnih, osamljenih in invalidnih oseb,
- postaje Rdečega križa,
- sosedska pomoč – pomoč na domu,
- ustanavljanje skupin starejših ljudi za samopomoč ,
- zdraviliško letovanje starejših.

Invalidi spadajo med ranljive skupine prebivalstva. Tako so, glede na potrebe, vključeni tudi v programe pomoči Rdečega križa, vendar obstajajo tako za njih, kot za vse ostale skupine, enotni kriteriji. V kolikor se invalidna oseba obrne po pomoč, se poišče optimalna možnost, za razrešitev krize. Po izkušnjah iz preteklih let gre tu predvsem za obiske, priložnostne obdaritve, po navadi v sodelovanju bodisi z društvi upokojencev ali krajevnimi skupnostmi. Kot je bilo že omenjeno pa so denarnih pomoči ali pomoči v obliki prehranskih paketov deležni tisti, ki ne presegajo določene višine denarnih prejemkov.

Občina Majšperk redno sistemsko sofinancira delovanje in območne aktivnosti Rdečega križa in sodeluje tudi z izmenjavo informacij in iskanju rešitev za posamezne akcije pomoči tistim, ki jo potrebujejo.

V okviru OO RK Ptuj v Občini Majšperk delujejo tri enote, KORK Ptujška Gora, KORK Majšperk in KORK Stoperce, ki lokalno nudijo pomoč vsem, ki jo potrebujejo.

9. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN OSEBNA INTEGRITETA

Nujno je zagotavljati invalidom najbolj naravno in kvalitetno življenje. Potrebno je vzpodbujati polno udeležbo invalidov v družinskem življenju in podpirati njihovo pravico do osebne integritete, prav tako ne smejo biti prikrajšani za spolne odnose, poroko in starševstvo. Potrebno je zagotavljanje možnosti invalidom, da živijo, kolikor je le mogoče samostojno, vključujoč izbiro, kje, s kom in kako živeti. Čeprav nove

smernice poudarjajo predvsem deinstitucionalizacijo in vključevanje invalidov v običajno bivalno okolje, so institucije še vedno potrebne za mnoge invalide.

S storitvami osebne pomoči, ki so temelj zagotavljanja skupnostne skrbi, se invalidom zagotavlja ustrezna podpora, ki jo posameznik potrebuje, da živi samostojno življenje. Potrebe do družini, partnerstvu in spolnosti pri nekaterih skupinah invalidov okolje praviloma ne razume in jih zanika. Zato je treba spodbujati programe pomoči pri razvoju partnerstva in spolnosti ter ponudbo izobraževanja staršem, invalidom in vsem, ki so v stiku z invalidi ter tudi osveščanje občanov. Omogočati je treba bližino in zasebnost ter prostorsko ločitev v posebnih situacijah. Pri razvoju varovanih stanovanj, bivalnih skupnosti in drugih možnih oblik pa je treba upoštevati pravico do družine, partnerstva in spolnosti oziroma otrok.

Pomembno je poudariti, da ne glede na to, kje invalidi živijo – v družini ali instituciji, ne smejo biti izpostavljeni samovoljnemu ali nezakonitemu vmešavanju v svojo zasebnost, družino, dom, korespondenco ali druge vrste komuniciranja.

Odkrivanje in preprečevanje nasilja nad invalidi in nemočnimi je prav tako, kot vsako nasilje zoper telo in duha posameznika, izredno občutljivo področje obravnave, še posebej za invalide in ljudi s posebnimi potrebami, ki se zaradi svoje posebnosti težje izognejo nasilju in si težje sami naredijo potrebne korake za preprečevanje.

Občina Majšperk se mora truditi v smeri zagotavljanja stanovanj za invalide, vključujoč dostopnost ter prilagojenost, ter spodbujati osveščenost in izobraženosti vseh občanov o pravici invalidov s področja družinskega življenja in osebne integritete.

10. UDEJSTVOVANJE NA PODROČJU KULTURE IN UPORABA KULTURNIH DOBRIN

Aktivno udejstvovanje invalidov in drugih posebnih skupin v kulturno življenje skupnosti je izrednega pomena za njihovo socialno vključenost, ustvarjalnost, osebni razvoj in samozavest. Dostop gibalno oviranim do večine prostorov, kjer se odvijajo kulturne dejavnosti (KPC Majšperk, OŠ Majšperk) je urejen. Vsem invalidom, ki imajo željo po kulturnem udejstvanju, bi se naj zagotovila pomoč s strani ljubiteljskih kulturnih društev.

V dvorani Kulturno poslovnega centra Majšperk je potrebno preučiti možnost namestitve indukcijske zanke za naglušne obiskovalce v kolikor bi se izkazala potreba pa bi se lahko zagotavljal tudi tolmač znakovnega jezika na uradnih prireditvah.

11. UDEJSTVOVANJE PRI ŠPORTNIH AKTIVNOSTIH

Gibanje, igra in športne dejavnosti so za invalide pomembni, saj krepijo njihovo življenjsko moč, samopodobo in socialno vključenost. Šport je hkrati sredstvo za rehabilitacijo. Potrebno je zagotavljanje takih ukrepov, da bodo invalidi pri športu in športni rekreaciji imeli enake možnosti ter si s tem izboljšali kakovost življenja. Aktivno vključevanje invalidov, gibalno in senzorno oviranih ter občanov s posebnimi potrebami v športne, prostočasne dejavnosti je izredno pomembno zaradi njihovega socialnega vključevanja v družbo, hkrati pa spodbuja njihovo ustvarjalnost in kreativnost. Rekreacijski center Majšperk in ostala Izgrajena športna infrastruktura je bila izvedena na način, da omogoča dostop invalidov do vseh športno rekreativnih

površin. Tudi v bodoče je potrebno biti pozoren že v fazi projektiranja, da se vsa dodatna športna infrastruktura izvede na način, ki omogoča dostop invalidov.

12. SODELOVANJE PRI VERSKIH AKTIVNOSTIH

Sodelovanje invalidov in ljudi s posebnimi potrebami pri verskih aktivnostih se zagotavlja postopno, kot se pojavljajo potrebe in dovoljujejo realne možnosti izvedbe posameznih potrebnih ukrepov.

Omogočiti je potrebno enakovredno sodelovanje v verskih aktivnostih. Nekateri invalidi, npr. osebe z motnjo v duševnem razvoju, gluhi in naglušni, slepi in slabovidni, se lahko vključijo v versko in duhovno življenje skupnosti le, če so deležni pomoči pri doživljanju verovanja. Poleg simbolov, ki so jim razumljivi, potrebujejo predvsem stike z ljudmi, ki z vero živijo. Zato jim je treba omogočiti različne oblike pomoči, ki so lahko izražene v nadaljnjem religioznem izobraževanju, verskih pogovorih, podpori nosilcev in vodij ustanov ter tesnih stikih z delavci verskih skupnosti. Ne nazadnje pa je potrebno odpraviti tudi fizične in komunikacijske ovire za polno sodelovanje invalidov v verskih obredih.

V Baziliki Marije zavetnice na Ptujski Gori je z izgradnjo dvigala rešen dostop invalidnim osebam. Potrebno bi bilo namestiti oznake tudi v pisavi za slepe in preučiti možnost namestitve indukcijske zanke za naglušne v sami cerkvi.

V okviru projekta bi bilo potrebno preveriti dostop tudi do drugih cerkva v občini in tudi druge ovire za zagotavljanje pravice invalidov in drugih posebnih skupin do udeležbe pri pastoralnih obredih.

13. INFORMIRANJE

Občina, invalidska društva in druge institucije preko razpoložljivih in sodelujočih medijev (občinsko glasilo Majšperčan, občinska spletna stran, kabelska televizija), preko svojih članov, predstavnikov, preko e-pošte in mobilnih telefonskih zvez obveščajo svoje člane o delovanju in aktivnostih v društvih, o koristnih informacijah in novostih in o posebnih dogodkih.

Informiranje poteka v obe smeri, saj tudi občani lahko informirajo občino, društva in druge institucije o svojih problemih, težavah in sistemski ali trenutni potrebi po določeni pomoči ali potrebi po izenačenju možnosti za enakopravno obravnavo in vključenost v javno življenje.

14. OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

Občina nima neposrednega vpliva na oblikovanje politike in načrtovanja invalidskega varstva na državnem ali celo evropskem nivoju. Država je tista, ki sprejme ukrepe in zakonodajo, ki invalidom omogoča uresničevanje njihovih pravic, torej njihovega polnopravnega in enakovrednega sodelovanja v družbi.

Lokalna skupnost se pojavlja kot posvetovalno telo pri oblikovanju tiste zakonodaje, ki pride do izraza pri uresničevanju zakonsko določenih pravic invalidov v praksi.

Prav tako pa je pomembna vloga lokalne skupnosti pri osveščanju in ozaveščanju družbe o potrebah invalidov in ljudi s posebnimi potrebami, tako da opozarjanje na to problematiko dobi pravno formalno obliko in tisti pomen, ki preko demokratičnih pristopov vpliva na izboljšanje krovne zakonodaje.

15. AKTI OBČINE

Občina Majšperk v svojih aktih upošteva krovno državno in evropsko zakonodajo, ki se nanaša na invalide in ljudi s posebnimi potrebami. Pravni akti Občine so objavljeni na uradni spletni strani Občine. Ima pa občina tudi na tem področju še veliko maneverskega prostora, da tudi sama daje pobude za urejanje invalidske problematike, da obvešča in osvešča občane o sprejeti invalidski zakonodaji, o pravicah, ki pripadajo invalidom po zakonu, da občane seznanja s spremembami v zakonodaji in podobno.

Občinski svet Občine Majšperk je z imenovanjem sveta za invalide in bo s sprejemom akcijskega plana za izboljšanje življenja invalidov v Občini Majšperk sprejel zaveze, ki jih bo na podlagi te analize predlagala delovna skupina za pripravo akcijskega načrta.

16. FINANCIRANJE PROGRAMOV ZA INVALIDE

Občina Majšperk sofinancira številne programe za invalide in ljudi s posebnimi potrebami v okviru financiranja dejavnosti Rdečega križa, neprofitne organizacije, ki rešujejo socialne stiske in težave invalidnih oseb, prireditve in humanitarne akcije.

V letu 2015 je Občina Majšperk preko razpisov sofinancirala naslednja društva in institucije, ki imajo (lahko) med svojimi člani tudi občane s posebnimi potrebami iz Občine Majšperk:

- Društvo upokojencev Majšperk,
- Karitas Ptujška Gora,
- Društvo žena Tisa Ptujška Gora,
- KORK Stoperce,
- KORK Majšperk,
- KORK Ptujška Gora,
- Društvo upokojencev Ptujška Gora,
- Društvo psoriatikov Slovenije,
- Društvi invalidov Majšperk - Kidričevo,
- Društvo diabetikov Ptuj,
- Društvo upokojencev Stoperce,
- Sonček-Društvo za cerebralno paralizo Ptuj - Ormož

Občina Majšperk poleg sofinanciranja njihovih programov pomaga društvom in organizacijam pri njihovi dejavnosti tudi s svetovanjem, posredovanjem informacij, nudenjem strokovne in administrativne opomoči in pri iskanju in zagotavljanju prostorov za njihovo delovanje in izvajanje aktivnosti.

17. VPOGLED V DELOVANJE IZVAJALCEV

Občina Majšperk redno spremlja delo izvajalcev programov za invalide in ljudi s posebnimi potrebami preko skupnih srečanj in dogovorov o skupni pomoči, preko rednih letnih vsebinskih in finančnih poročil o porabi javnih sredstev in tudi poročanj občinskemu svetu o delu, ki jih posredujejo predstavniki posameznih izvajalcev.

18. PODPORA DELOVANJU INVALIDSKIH ORGANIZACIJ

Občina Majšperk finančno in vsebinsko podpira delovanje invalidskih organizacij, ki delujejo na območju občine ali za občane Občine Majšperk. Prav tako nudi administrativno, svetovalno in finančno pomoč prostovoljnim in neprofitnim organizacijam, ki jih v skladu z zakonom ustanovijo invalidi ali drugi posamezniki, združeni na osnovi značilnih invalidnosti ali glede na posamezne funkcionalne posebnosti, organizacije za samopomoč in dobrodelne organizacije ter prostovoljne in neprofitne organizacije, ki jih v skladu z zakonom ustanovijo posamezniki ali verske skupnosti, z namenom, da bi reševale socialne stiske in težave občanov.

19. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA OSEBJA

Invalidsko varstvo je zahtevno področje dela in zahteva primerno usposobljenost osebja. Osebje mora biti seznanjeno s sodobnimi metodami in dosežki na tem področju ter mora zato svoje znanja nenehno nadgrajevati, se dodatno izobraževati in usposabljeni.

Strokovno podporne službe, ki se na območju Občine Majšperk srečujejo pri delu z invalidi znotraj svoje organizacije, skrbijo za kontinuirano izobraževanje zaposlenih za kakovostno izvajanje njihovih storitev.

20. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV

Izvajalci oskrbe invalidov in ljudi s posebnimi potrebami in izvajalci socialno varstvenih storitev na območju Občine Majšperk redno sodelujejo z občino pri opravljanju svojih aktivnosti in pri zagotavljanju pravic invalidov. Izvajalec pomoči na domu v Občini Majšperk vsako leto pripravi vsebinsko in finančno poročilo o izvajanju socialno varstvene storitve pomoč na domu in sodeluje z občino pri razreševanju različne problematike na terenu. Društva in druge institucije, ki preko razpisov prejmejo finančna sredstva za sofinanciranje svoje dejavnosti in posebnih dogodkov, redno poročajo o namenski porabi javnih sredstev.

S pristopom k projektu Občina po meri invalidov Občina Majšperk postopno pripravlja sistematično spremljanje in ugotavljanje učinkov ukrepov za izenačevanje možnosti invalidov in posebnih skupin preko rednega letnega spremljanja izvajanja akcijskega načrta.

21. MEDNARODNO SODELOVANJE

Občina nima razvitega kakšnega mednarodnega sodelovanja z društvi, organizacijami ali drugimi občinami v tujini na področju sodelovanja in izmenjave izkušenj glede invalidnosti. Bi pa tako mednarodno sodelovanje na invalidskem področju gotovo imelo pozitivne učinke, saj bi izmenjava mnenj, izkušenj in rešitev lahko predstavljala korak več k izboljšanju življenja invalidov in drugih posebnih skupin. Predvsem pa bi takšno povezovanje lahko koristilo invalidom, saj bi lahko izmenjali številne dobre prakse z društvi izven meja naše države.

ZAKLJUČEK

Analiza o položaju invalidov v Občini Majšperk je bila pripravljena na standardnih pravilih za izenačevanje možnosti invalidov in opomnika za pripravo analize. Komisija

za pripravo analize je skušala zajeti celotno podobo stanja z namenom, da se pripravi načrt dela (Akcijski načrt), v katerem se bo pripravil plan aktivnosti oziroma ukrepov za odpravo trenutnih ovir in s čimer se bodo v prihodnosti zagotavljale kvalitetnejše možnosti za življenje invalidov v naši občini.

Delovna skupina za pripravo analize položaja invalidov v Občini Majšperk in pripravo akcijskega načrta